

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A DEBRECZENI SZABADELVÚPÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hazához hordva vagy vidékre postán küldve

Egész évre	10 frt.
Félévre	5 frt.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt.

Előfizethető helyben a kiadóhivatalban, a városi könyvnyomdában, (városbázipület, az udvarban balra.) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos petitior 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdeményeknél leegedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitlertől közlemények minden sora 20 kr. A hirdetések a szerkesztői irodában vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztői irodába a város háza épülete alatt (Rózsa tér) czimzandók.

Az országházról.

Budapest decz. 9.

A képviselőház tegnapi ülésén Széll Kálmán p. ü. miniszter terjeszté be a 80 millió járadékkölcsönről szóló törvényjavaslatot, melyet ügyesen, szabatosan indokolt.

Mély figyelemmel hallgatott beszédében elmondá, hogy ezen 80 millió kölcsön kezdete azon nagy pénzügyi operációnak, mely a kormány célzatakain főirányra, melytől mi hazánk pénzügyi viszonyainak rendezését, anyagi jólétünk felvirágzását várjuk. Ez összes államadóságunk conversiójának kérdése. Elmondá, hogy más oldalról összeköttetésben van ezen kérdés a kamatbiztosítást élvező vasutak tökésgyezelésével is, s ezen két operatív karöltve, kombinálva egymással, egyik a másikat mindenesetre elő fogja segíteni. — Beszéde végén a jelen kölcsön előnyeit indokolá a ház helyeslése közt, mely a törvényjavaslatot a pénzügyi bizottságnak rendelt kiadati.

Ezután következett a napirend; az általános jövedelmi adóról szóló javaslat tárgyalása.

A tárgyalásból leginkább kijutott Széchenyi Pálnak, kinek a Bach-korszakra hivatkozó szavaiért nemcsak Tisza László, hanem Frölich Gusztáv is körme koppanatot, ajánlván neki Széchenyi István Blickekét. A szabadelvűpárt részéről még Papp Gábor beszélt, ki tiltakozott azon feltevés ellen, mintha a szabadelvű képviselők pártfegyelméből szavaznák meg a t. javaslatot. A függetlenség párt szónokai Vidliczkay, Almássy Sándor s Orbán Balázs voltak, ki kevés szerencsével, szintelenül beszélték, elfeledve államiségünk szükségleteit s csupán a pauperismust emlegetve.

Az ülés végét a miniszterelnök válasza tette érdekessé, Csátár interpellációjára, ki derütséggel tiltakozott azon feltevés ellen, hogy ő ügyesen tud vásárolni. Mennyiben a miniszterelnök ezt általános s mondá, igen helyes volt azon észrevétel, hogy nem tehet róla, ha találva érzé magát a képviselő ur. A ház a választ tudomásul vette.

A mai ülés figyelemreméltó szónoka volt gróf Károly Tibor, ez ifjú képviselő, ki szép készséget s higgadt hazafiságot hozott a parlamentbe. Beszéde általános figyelmet keltett, s a ház élénk tetszése kísérte. Különösen tetszett beszédének azon része, melyben kimondá, hogy akkor kezdene kételkedni a nemzet jövőjében, ha ez a Bach-korszakot visszahajtaná.

A javaslat ellen beszélt Papp György, Miletics Szvetozár, ki a nemzetiségi kérdést szeretett volna mindenképen beszédébe szőni, hanem az élők figyelemzetése gátat vetett törekvéseinek. Kállay Béni a conservatívek hazafiságát hangsúlyozá, míg Vidovich Fe-

rencz, Csánády Sándor s Német Albert függetlenségi álláspontjaikról dörögtek volna, ha lett volna kinek — megjedni.

A javaslat mellett Tarnóczy Gusztáv, Lichtenstein József s Teleky László emeltek szót. Ez utóbbi, ki Szoboszló város agg képviselője, — hangsúlyozá, hogy a haza most nem vérdé pénzalkodásokat kér. Ő annak idején mindegyikre hajlandó, s azért elfogadja a javaslatot.

Az ülés végén Tisza Kálmán beszélt a ház élénk figyelmé közt, s szép beszédében kimutató, hogy Simonyi általánul tamadá meg az új kölcsön tervét, mert ráfogta, hogy conversióra semmit nem fordít; továbbá a közigazgatási bizottságot védé. Az adóemelésben helyzetünket hasonlítá Angliához, mely a múlt század végén épujú jövedelmi adót hozott be pénzügyi rendezésére, mint mi. Hisz s kívánja, hogy nekünk is ép úgy sikerüljön a rossz próféták dacára, mint Angliának. Mert a nemzet eddig is reá tudta magát számni nagy áldozatokra. Lehetetlen tartja Simonyi indítványát, hogy hozzunk be 8 milliónyi luxusadót, mert ez úgy megdrágítaná az illető cikkek, hogy be sem jöne és rossz kihatással lenne az iparra, Simonyinak megjegyze, ő is tudna egy luxusadót, ez a szobőség adója.

Utánna Zichy Nándor beszélt unalmasan és hosszan, minek következtében Irányi Dániel beszéde délutánra maradt. Megemlítem még, hogy ezen ülésen nyújtatott be Szabolcsmegye felirata a közigazgatási bizottság ellen.

A szabadelvű párt okt. 8-án tartott értekezletén a pénzügyminiszter előterjeszté az új kölcsön-törvényjavaslatot, felkérvén a párt tagjait az aziránti észrevételek előadására. Több kérdés tételét a kölcsön egyes részletei iránt melyekre vonatkozólag a kormányának s pénzügyminiszter adott felvilágosításokat, kijelentvén egyebek közt, hogy a kölcsönből a kormány semmi előzet nem vett fel, s hogy annak irányában semmiféle titkos kötelezettséget nem vállalt. Az értekezlet megnyugvással fogadta a kormány által adott felvilágosításokat, kijelentvén, hogy ha netalán a pénzügyi bizottság tárgyalása folytán annak szüksége merülne fel, ez ügyben újabb értekezlet fog tartatni.

Az önálló magyar vásterület érdekében Szeged város képviselőtestülete Oblath Lipót indítványára felirat intézését határozta el az országgyűléshez. Ugy tudjuk, hogy eddig Szeged az egyetlen nagyobb város, mely a „P. N.” és „N. H.” által ez irányban megindított mozgalomhoz nyíltan csatlakozott.

Kövár vidéke kisvárosi kerületében decz. 17-én lesz új választás a múltkorai választásnál legtöbb szavazatot nyert Hosszu Lajos és Papp Sándor közt.

A vám és keresk. szerződés revisiója. A jegyzék, melyben a magyar kormány a vám- és kereskedelmi egyezményt felmon-

dotta, bécsi hírek szerint nem tartalmaz formaszertű javaslatot az alkudozásokról, melyeket most a törvény szerint a szerződés megújítását illetőleg meg kell kezdeni. Mindemellett, ugy látszik, már megkezdés történt arról, hogy a vám szerződés revisiója ügyében az értekezlet a két parlament karácsoni szünetelése idején tartassanak.

Az írói tulajdonjogot illetőleg a „Poll. Corr.” azt jelenti, hogy az osztrák-magyar kormány és Belgium, s Oszárország közt az utóbbi időben az írói tulajdon védelme érdekében alkudozások folytak. De nem vezettek eredményre. Kétségtelen, hogy Magyarországnak az írói tulajdon védelmére nincs törvénye, már pedig a külföldiekkel szemben nem lehet oly kötelezettséget átvénni, melyet a birodalom egyik fele meg nem tarthat. A „Poll. Corr.” ezen közléseinek semmi értelme nincs. Magyarországnak nem akadályozza Ausztriát abban, hogy az írói tulajdonjog védelmére belátása szerint szerződéseket kössön. Másrészt Magyarország is fenntartja magának a jogot, hogy e kérdésben egy intézkedjék, a mint érdekei parancsolják.

A pénzügyi bizottság tegnapi ülésében tárgyalás alá vette az adók hatályának meghosszabbításáról, a szeszadó-törvény módosításáról s a horvát váltási kötvényekről szóló tárgyalatokat, a miniszterelnöknek a honvédség-ügyre, — s Kozma Parthen képviselőnek a brassói román gymnasium segélyezésére vonatkozó indítványát. A három tárgyalást s a miniszterelnök indítványát a bizottság által minden vita nélkül elfogadtatták, Kozma indítványát ellenben a bizottság nem találta elfogadhatónak.

KÜLFÖLD.

Franciaország. A francia nemzetgyűlés tegnap tette meg tényleg az első lépést a felavatásra, illetőleg a jövő törvényhozás megalakítására: tegnap választotta meg a 75 szenátort. Erre fog következni a második lépés: január 9-én a szenátort választó municipális delegátusok megválasztása; a harmadik lépés: január 23-án a szenátorképviselet megválasztása; a negyedik lépés február 20-án a képviselőválasztás és végül márt. 7-én az új kamarák összeülése. — Most kezd igazán népszerű lenni a mi eddig soha sem volt, a nemzetgyűlés az ország előtt is, minél inkább közeledik a feloszlás-hoz, annál népszerűbb lesz. — Mi a kamara által tegnap választott 75 szenátort illeti, a pártok nem tudtak közös megállapodásra jutni a jelöltek iránt, minden pártnak meg voltak a maga jelöltjei s csak egynehány név volt olyan, melyekre valamennyi pártnyilatkozatban hajlandó. Az eredményről lapunk beszámoló még nem értesültünk. — A „Journal des Debats” 145 illy jelölt nevé közt, kik közül a szenátorképviseletet választatni. Hogy kik bírnak legtöbb kilátással arra, hogy a senatus tagjai lehessenek, a francia lap sem tudja megmondani. — Legközelebb tárgyalás alá kerül a francia kamarában az egyptomi bírósági reformról szóló javaslat, mely eredetileg az egyptomi kormány kezdeményezéséből keletkezett. Az ezen javaslat megvizsgálására kiküldött bizottság (Pontalis, Gambetta, Plocq, marquis, Ernoul, Waddington, La Rocière, tennergny) azt elvetni javasolja, mert azt találja, hogy nem védelmeznie az Egyiptomban oly nagy számmal lakó francziák érdekeit. A külföldiek, illetőleg francziák fölött saját nemzeti-ségiükben alakított bíróságok éltnének, de egyptomi törvények szerint, melyek fölötté hiányosak, sőt ellentmondók. A bizottság tehát

dalkozva azon, hogy a szigorú bormérsi szabályok ellenére, hogy lehet bizonyos helyeken bort is mérni, és még illy késő éjszakán is, hogy engedheti meg a város, hogy civis polgárok, kik felesküdték a város rendszabályait megtartására, házaikat szabadalmukkal együtt gyalogosan emberkereskedőknek bérbeadhassák. Egy város ház elejéről boszankodva tekint le a „jó magyar” arczképe, részint a profanitáts miatti, részint azért, hogy az ilyenek eltűrését a város atyáitól még se várta volna.

Hatvanutczán végeztelen végig, minden házajtóban... de hogy róza, feneketlen kátny nyílik Ur isten! mikor akad már vagy belvagy külföldi Schmidt de Wilde, ki nem lövönat vasutat, hanem lánchajózást, vagy gőzkomp közlekedést létesítne Debreczen habárkain keresztül; eddig csak biztunk a quodlibet gépek nagymesterében, Zichermann bátyánkban, de már annak is elment kedve a világot!

Hála Isten! kemény talajt értünk, a piaczon vagyunk már. A nagytemplom tözsomszedságában hivatogatólag integet lenék a mindener privilegiummal bíró ezermester házában lévő „kávéház” derengő világa. Belépünk; szakadozott posztóju billiardon (már két óra éjfélt után) fiatal körök, leginkább az egyház leendő oszlopi, kísérteties „sláger odabé-t. A benső szobában a karcsó utáni következményeit szabaduladók, hasonló pályájú ifjak, a kávének csuolt malheur-szüni miszmas mellett az istenség személyéről, lényéről, állagáról vitatkoznak. — Egyik merőben tagad mindent, a másik hisz, és iszik föltétlenül mindent, nem tudja, de nem is kérdeve hogy mit, a harmadik pedig a teremőt egyszerű természetű urát természetesen, hogy kántálni kell: Sok bort ittam én az este Most is részeg vagyok tőle

melőttetni kéri a javaslatot, de Decazes külvigyernek ideje legyen új alkudozások megkezdése után egy másik megállapodásra jutni a khedive kormányával a nehézség most abban van, hogy e javaslatot az Egyiptomban érdekeltek más nemzettek törvényhozási már elfogadták s Decazes hercegrenek igen meg van nehezítve, ha nem megingatva az állása, midőn a javaslatot még is keresztül akarja hajtani, de a kamara azt — eddigi jelekből ítélve legvalószínűleg — elfogadni vonakodik. A „Journal des Deb.” különben erősen izgat a javaslat elfogadására.

Bombay. Angolországból decz. 7-ről jelentik, hogy a walesi herceg kocsija az elefántvadászatról visszajövet felfordult; a herceg sértetlen maradt, a kocsit azonban szétzúrtatták. Ma a hercegnél fogadtatás, diszbed és bál van.

Hongkongból nov. 30-ikáról jelentik: Pekingben ottani hírek szerint a legújabb angol kínai alkudozások eredménye miatt, nevezetesen a kínai hivatalnokok közt, nagy kedvetlenség uralkodik. Pekingben ezért utcai falragaszokon megátdaták a kormányt. A hatóságok eltávolították a falragaszokat. Hir szerint az angolok megtudták, hogy a kínai hatóságok is közreműködtek Margary meggyilkolásánál. Az itteni „Lloyd” shernessi távirata szerint a „Deutschland” gőzös dereglyéje Beck alkormányossal és két halottal érkezett oda. A dereglye 38 órát állt a tengeren; a gőzös valószínűleg hajótörést szenvedett a Themse torkolatánál. Egy magántávirat szerint a „Deutschland” Longsednél szenvedett hajótörést. Az utasok egy része és a legénység megmentettek, nyolcvan utas a vízbe fullt.

Bukarest, decz. 9 A kamara elfogadta azon feliratot, mely a trónbeszéd paraphrassisa; egy másik felirati javaslat, mely kitélő provócáló hangon volt tartva, elvetetett.

FŐVÁROSI HIREK.

A magyar gazdasszonyok orsz. egyetel által felépített árvalány- nevelő intézetei ház költségeinek fedezésére. 1876. január 23-án a fővárosi vizgató helyiségekben nagy álarcszónál, — **Beliczay Gyula** jónemű zeneszerzőnk, az őszhangzat és zeneszerzetára kiterjeszkedve, zeneművelési tanfolyamot nyit. — **Nagel** néközebb egy kis schematismus jelent meg „Magyarország igazolt ügyvédeké” czimmel. E mű jegyzőkönyv név és lakjegyzéke” czimrel. E mű szerint hazánkban jelenleg van 4207 igazolt ügyvéd és 213 kir. közjegyző. — **Tegnapelőtt** történt meg a nemzeti színházban, az Erkel Sándor vezetésé alatt tartandó zenekari hangversenyek első kísérlete. A kísérlet szép és bátorító sikert mutatott fel, a színház egészen megtelt, s a jelenlévők a tapsot nem kimélték. **Boldogasszony** fogantatásának ünnepe véget vetett a fővárosban is a locs-pocsnak. A városligeti tó csalogató tükörre vált, a korcsolyaegylet tagjaira nézve, s vasárnap már — midőn az új korcsolya csarnok is készen lesz — a jégyálya is megnyílik. — **A régiségártár** múlt hóban látogatta 2716, a természetrajzi osztályt 5661 egyén.

VIDÉKI HIREK.

M-Szigeten Zöld Ferenc tanítóképezdi tanár, múlt vasárnap előadást tartott a tornászati élettani hatásáról. Előadási modora a „M.” szerint élénk s gyakran elragadó volt. — **A szlatinai** sóaknának f. hó 9-én kezdte el működését azon gőzép, mely a sónk az aknából eddig lovak által teljesített felhuzását végezni fogja, s melynek alkalmazását a sok érdemű De A d d a Sándor aknagaznagynak lehet

Ragogyó csellagomb, galambam, (sic.) Rics-recs, lies-loes végig a csorbagáton, megynék az új piacra; mely esend, csak Kis Samuné kavéházából törnek elő zavaros hangok. Benézünk; a kavéházban „karcsos, ömik, timár, hentes, szabó legények, hajduk, taligások stb. stb. torkán le és azok mellett le az asztalra, löcára, földre. Ha kavéház, miért bormérés, ha polgári bormérés, miért törvényes, kám benne zárorán tul? Ezt fejtsé meg aki tudja!

A sasutcai kavéház birtokosa egyedül bölingat pisla méce mellett; helyisége roggaltól estig, s estétől reggelig ürességgel van tele; különben azzal vigasztalja magát, hogy hiszen úgy sem igen szokott ő házbért fizetni. Egyéb-iránt a „France Kaffee”-nek nevezett szalmakormot nem is igen lehet okos emberek kavégyanánt feltálatni.

Czegéldutczára érünk, még nyitva egy kavéház, akár be se mennünk, mi gyönyörűséget, vagy pikantériát tudnánk az ott illy időben (5 óra felé reggel) is drukkoló kozák és munkás, balek és fiáncz, öreg és ifju, ur és nem ur fajta népégg eltorzult arcain? Hiában a drukk, hiában a sterotyp mosoly, a nemezis előbb utóbb úgy is utóleri, a kit utóleri kell. Ha ma nem holnap. Ha itt nem, másutt

A „Komló” kavéházban is ébrednek, eltitkadt gyomrukant felfrissíthetjük egy csésze jó forró kavéval, mi a kiszolgálás tisztasága, a helyiség elegáncsiája és valóban finom zamataja mellett kétszerte jólesik. Csak nem ez az egyedüli kisebb kavéház, hol tisztességes ember reggel, délután, este, — tisztességesen megjelenhet s pénzért kitünő italokat kaphat s tisztességes társaságot találhat.

Hajnalodik, átlábolunk a burgundián; a kovács kaszárnya kapuján egy egész éjen át kimeradt örmester túrget, és a kapuor, hideg-

köszönni. — **Balatonfüreden,** Mászáros Kálmán járásbírósi végrehajtó, életuntásból fölöelote magát — **Veszprémen** a vásártéren pán nap óta egy óriás sertést mutogatnak. Sulya 9 mázsa 57 font, s hossza egy öl 4 hüvelyk. A vaskos látvány 5 kr. kerül. — **Károly fehérváron** a napokban egy cipészlegény, féltékenységből egy túzóltot felhosszított **Uganyott** egy románasszony, egy fazék forró vizet ontott zúgóldó férjének fejére, melynek következtében ez utóbbi halálosan megsebesült. — **Az újfalusi pusztán** gy, Zichy János birtokán, hol a múlt évben is nagy számu barbár érnek kerültek elő, újban ismét hasonló leltre bukkantak. Az egész lelet 118 darabot tartalmaz, s fém-becsértéke 125 frta tehető.

PÁRISI ÉLMÉNYEK.

(K. Gy.-ből.)

A luxembourgi kert.

Páris, 1875. nov. 6.

III.

Amaz örökös zóddel beterített tér, mely a „Boulevard St-Michel” jobboldalán mintegy 1200 lépésnyi hosszúságban vonul végig s csabító szépségeinél fogva az embert oly annyira kellemesen meglepi: Luxembourgi kertnek nevezetik.

Gyönyörű egy alkotmány, testesive van benne a természet és mesterkelt, melyek valódi remekmű párosítvátk.

Széles sétányait terebélyes kétszoru gesztenyefák szegik két oldalról, melyek idító árnyékkal védik a szórakozást keresőket a forró nap heve ellen; a széltelen hosszában elterülő virágcsoportozatok eledőb illatot terjesztenek magok közt.

A kert négyzetletű, közepén a palota emelkedik Kétem-letes épület, impozans kinézésű s méltó a helyre melyen emelve van.

Nem ékesítik termet a császári pászor butorai, hanem egyik oldala hivatalosztálylva, a másik, — mint előzött — gyűjteménytára van alakítva.

A gyűjteménytár nem régiségek halmozából áll, hanem csakis az újabbkori művészetnek van szentelve. Nem is igen terjedelmes, hanem a mit magában rejt, mind igen nagybecsű. Földszinten az újabb világ remekei díszlenek. Ötvenhat különönmű szobrok. Külön-külön magas kitüntetésben részesítettek, ezek között, mint a skatértök is vélekednek, legszerencsésebb s legsikeresebb kivétel az, mely egy szűz ferde lépcsőnek megtétele előtt benső küzdelemmel ábrázolja. Fejét s arcát sűrű fától övezi, mely alul azonban az egyes — minden érzelmel eláruzó — arcvonás oly természetesen, oly eleven kitűnik, hogy bámulatra ragadja az embert.

Első emeleti képgyűjtemény, melynek szépségéből a localitásnak köszönhetően s tőtt volta nem von ugyan le semmit, de mégsem élvezhetni tökéletesen azt, mint az ember méltán elvárna.

A második emelet kizárólagosan madarak gyűjteményéből áll, melyek a legkisebb kolibrítól a legnagyobb griffekig vannak képviselve.

Az udvar a kert tartozékát képezi, s nagy köralakban fut az épület körül. Tíz lábnyi mélységben fekszik, melybe a körülvölno széles lépcsőzetlen juthatunk.

Az egész kert arányozott vasrácszat keríti, mely körül egy széles sétány vonul, két oldalán a hajdani híres francia nők (Stuart Mária, Medici Katalin, Orleansi szűz stb.) szobráival.

A palota jobb oldalának s főhomlokzatának ablakai alatt két gyönyörű tö tudókkik ezüst fényű vizével, melyekben a tómerdek aranyhal és hatyru örökosen buzbizkol.

től dermedt ujjai alig képes a kulcsot a kapu zárába illeszteni. Nyomorú élmézés mellett még Skéne-posztó öltözöt! Helyesen teszed öreg Fischof, hogy rá interpelláltál a cs. k. hadügy miniszterre, mert vajmi kevés az u. n. jökini-mészú komisz katona. De a mostani idéltenséget elfeledél abból következtetni, hogy a jelenleg szolgáló, és most sorozás alá jövedő nemzedéknek, már atyjai is elastnyultak a gyalogos katonai élelmézésen, és ha ezt veszed, nem harmadélszáz év, de egy millió estendő mulva se meréd remélni az osztrák magyar birodalom népességének megkészeszerződését.

Még néhány helyre, u. n. herbergere megynék be, hol már az ajtókat is kinyitogatták ilyenkor. Hol vagy Hogarth? épen eszetre méltó tárgyak! a dolgotalanság, piszkos, nyomor, éhség és durvaság enyire konglomerálva sehol sem található. Épen ébredetnek delirium-szerű álmaikkól, egyik snapszért kiált, másik a harmadikkal negyedikkal a mai telegrafizozásról, fechtolászról, vízirtásról tanácskozik, s alig várják hogy virádjon, mindjárt szétoszlik méhrájként az armerrajzok serege. Némely régész már annyi idő óta telegrafizoz, hogy az összes utcákat harmadszor is újra kezdte. Igaz, hogy keserves állapot a munkahány, de de a hatóságoknak mégis szigoruan kellene ellenőrizni a szállókat, ha másból nem is, tisztán rendőri szempontból.

Az egész éjeli kóborlás alatt rendőrt alig láthatni. Nappal ugyan, nyolczen egy esomban teszik a törvényt a piaci dolgait, makrapipák s egyenruhájuk biztosítván számukra a vezérszerepet. De éjeli... sz nem kutyák, hogy mindig kivül máskáljanak!

A „Debreczeni Ellenőr” tárcája.

ÉJLI KÉPEK.

Ha valaki oly önmegtartó mérészel lenni, hogy a mostani itéletidőben, ének idején széttekint a városban: fáradásba és önmegtadassa jutalmazatlanul nem marad; mert mind emberismereti, mind társadalmi, mind rendőri szempontból annyi tapasztalást szerez, amennyit különben drága pénzért se volna képes profitorozni.

De miután minden az elején kezdődik, — kezdjük mi is legelőt.

Mint központonról, induljunk el a „Bika” kavéházból, s haladjunk kifelé a vasutnak. Hagyjuk ott azon egy pár tekéző tisztességes uri egyént, kik — dacára hogy még csak 11 óra — egyedüli vendégei a nagyobb látogatótságot érdemlő becsületes helyiségek, melyben már az esti harangzó több állás kellert talál, mint vendéget, — pedig mind a hely, mind a bérleto megröndelenék a legnagyobb pártolást, — de hiába! nagy a pénzükség, legalább az illy becsületes helyre nézve.

Kopeczi csarnokából is csak néhány kard és sarkantyusorrendés hangzik ki, keveredve egy pár sörös krighi álmos kecczanásával; be se menjünk, katonatisztek beszélgetnek ott egész esőndben, a legújabbban kiadandó élelpetési szabályzat fölöl. Ne háborgassuk őket, kik úgy is eléggé meg vannak háborítva a minden évben változó reglementek által; csuda, hogy kibírják, hanem nagyobb részük mit csináljon? bírnák, hanem nagyobb részük az ifju, s ó nem szép reményekkel lép e pályára az ifju, s ó nem oka annak, hogy báber helyett csak czopfot és pedantériát talál... Nem tanult mást, marad katonának, s erejétől telhetőleg igyekszik egyik

Debreczeni színház.

IV. ik bérlét. Szombaton, decz. 11-én adatik: ROBINSON. Látványos vig dalmú 3 felv. Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

NYILTTÉR.*)

A „Debr. Ell.” 242-ik számának nyílttéri rovatában „Páratlan műveltség” cím alatt egy cikkkecske jelent meg; ezt illetőleg, hogy a nagy ér. közönség magát tájékoztassa, és hogy az illeték páratlan műveltségéről (?) is némi tudomást szerezhessen, következőket kívántuk az igazság érdekében a tisztelt közönség tudomására juttatni: A mi az említett két egyén meghívását illeti; ezt, a mint később értesültünk, csakugyan megtette egy pár illetőleg egy ember. De erről mi colonne tagok mit sem tudván, nagyon megvontunk levelet, midőn estenként három sötét négy műveltek (-) látzó egyént is láttunk körünkben megjelenni. Meg voltunk lepelve annyival inkább, mivel már ebből elhatároztuk, hogy vendégek csak az összes colonne bele egyezsével hívhatók meg. Mivel pedig az illető egyén, az irántuk tanusított magunk viselkedését, egyáltalában nem akarták megérteni, hogy nem szívesen láttunk megjelenni őket a colonne elhagyására felkérni. Most tehát itéljen az igazság eljárási helyességéről és az illetők műveltségi fokának nagyváltáról is. Itéljen egyszersmind egy olyan ember felett is, aki midőn látja és tudja, hogy egyedül az ő megmondolatlansága által idézte a kellemetlenséget elő, köpenyget fordít és az ellenpárt-hoz szegődik. Az ügy szerintünk befjezett.

A colonne megbízásából Molnár Mihály.

* Az e rovatban közlöttéket nem vállal felelősséget Szerk.

Az egyik tő hosszú négyesötöt képez, két oldalán nagy gondolat ápolat szomorúfuztól kószoruzva, — medrének fejénél egy óriási emelvény, mely különös művészeti kivitele által teszi a figyelmet lekötővé.

A kert hátterében van a „luxembourgi gyümölcsös”, általában apró, alig 4-5 láb magasságú fákkal, de melyek a legemesebb gyümölcsösel tul vannak árasztva.

Ennek közelében van a „velocipede-allé”, hol folytonosan százanként hajtkák maguk alatt a nyilsebességgel kerek; — ugyanitt áll Ney tábornok, a moskvai herceg szobra.

Óriási nagyságu, kivont karddal, s nyitott szájjal, mintegy „előre”-t látszik kiabálni.

Az egész kert különben számtalan szoborral ékesítve, gyönyörű szökőkutakkal elárasztva s a világ minden rendű virágaival beterve.

Ha terjedelmére igen, de szépségére nézve nem marad el a tuilleries kertjétől.

Hetenként négyezer tartanak benne ténzenét, s kedves gyűléshely szolgál a párizsi — kiválólag aristocrata, osztályának.

Mennyivel szabadabb most benne a lég, mint volt ezélt hat évvel! — Adja az ég, hogy sokáig így maradjon!

(Folyt. köv)

SZÍNHÁZI SZEMLE.

Deczember 9-én, Csütörtökön „Faust” opera került színre, Margareta szerepében Bély Róza k. a. nyal, és pedig, mint a színpadon hirdette volt, többek által nyilvánított óhajta folytán.

A mi a dalmú előadását átalakosságnak illeti, az mindenesetre sikerültebb volt, mint az első előadás; úgy látszik, hogy egy a sőt, mint az ének és zenekarok sokat gyakoroltak az első előadás óta, s tul vannak sok tekintetben a kezdet nehézségén.

A mi Bély Róza k. asszonynak Margareta szerepében való fellépését illeti, ebben mindenesetre a színgazdát urnak, a közönség egy része iránti előzetes készséget méltányoljuk. Bély Róza a mondott szerepben épen annyit adott, a mennyit tőle a méltányosság szerint várni lehetett, sőt többet, sem kevesebbet; igen okosan tette, hogy nagy kimélettel használta hangját, s ennek tulajdonítjuk, hogy lankadságot rajta egész az előadás végéig nem észleltünk.

Eltekintve pár apróbb hibától, kielégítő eredménynyel küzdött meg nagy és terjedelmes szerepével, s mint mellékes körülményt megemlítjük, hogy igen bájos Margareta volt. — A közönség néhányan meg is taposolta, s beléptekor egy koszoru, s később egy virágokréta gurult lábai elé. — Egyáltalán nem akarunk párhuzamot vonni Gerecsné asszony játéka és éneke, s Bély Róza k. között, hiszen jól tudja azt mindenki, hogy Gerecsné asszony egy bevégzett művésznő. — Bély Róza k. a. pedig művészi pályájának csak kezdetén áll még, — de nem mulasztathjuk el, örömlökkel tejezni ki a felett, hogy ily nagyobb szerepeket mutat Margareta k., felváltva is lehet előadati színpadunkon.

Bacsó Lujza k. a. Mátha szerepét szabatosan énekelte; fogadja elismerésünket, hogy az első előadásról hozott szemlémben foglalt pöndulatu figyelemzeteinkre hallgatott. Játéka ma, — mellőztetvén az általunk felemlített tulsóság élelkség, — igen kielégítő volt.

Krieger Cornelia k. a. ma este átalános tetszés közt énekelte végig csinos kis szerepét, s a „Helyetnem kis virág” kezdetű dalt oly szabatosan, s oly melegséggel és szép csengő hanggal adta elő, hogy valóban megérdemelte a tapsokat, melyekben a közönség a dal végeztével elismerését fejezte ki.

Scholaszter ma egy játékában, mint énekelés sokkal biztosabb volt, mint az első előadás alkalmával, dacára annak, hogy ma sem volt teljesen hangjánál. Ezt leszámítva, szép énekelvél valódi élvezetet szerzett a közönségnek, mely kedvence iránti elismerésének több ízben lelkes tapsban adott kifejezést.

Tanner Valentin szerepében megfelelt a várakozásnak Szép Mephistója hajszálgyolyó, mint az első alkalommal; s talán épen annak, hogy ezen főszerep gyenge kezében van, kell tulajdonítanunk azt, ha e dalmú nem fog közönségünkre azon vonzerővel bírn, a melyt attól várni lehetne.

Végül egy komoly szót itélünk az igazgatósághoz. Ha nem lesz sikere, mindenesetre a színházi bizottságot fogjuk figyelmeztetni azon botrányos setéségre, melyen az igazgatóság dacára ismételt figyelemzeteinknek segíteni nem akar. Jól tudjuk mi, hogy a takarékság az igazgatóság részéről csak igen is indokolt. De azt nem fogadhatjuk el, hogy ezen szempontból megvonassék a közönségtől azon világgossá, mely nélkül — ha az így tart, ne es-

dálja aztán az igazgatóság, — ha számosan mondanak le a színház látogatásáról. Tegnap épen a sorok írja a nagy setéség miatt az opera szövegét sem volt képes olvasni. De meg a színházban sokan nem épen azért járnak, hogy felváltva a színpadra meresszék szemüket, hanem egymást is akarják látni. Sajnádjuk, hogy az igazgatóság oly kevés figyelmet tanusít a saját méltányos felszólalásai iránt, — ez azonban, legyen meggyőződve felőle, semmiesetre nem a sajtónak, — mely csak kötelezettségét teljesíti, — hanem, makacsodás esetében épen az intézet úgy is mostoha ügyének leend ártalmára.

NAPI HIREK.

A jogászbárra nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség mindent elkövet, a háli saison koronájának, a kitűnő hírből álló jogászbárrak, minél fényesebbé tételére. A táncrend mintak Pest Bécs Berlin és Párisból rendelve, már megérkeztek, hiszük hogy a rendezőség izlésében most sem esalotkozunk.

Meghívás. A debreczeni hely. hitv. Egyháztanács, f. évi decz. hó 12-ik napján d. e. 10 órákor ülést tart, melyre az illetők ezenel meghívattak.

A koresolyás, miután az egyleti tavon a jég már elég erős a használatra, a tegnapi nappal kezdetet vette. — Az ünnepélyes megnyitási napja még nincs meghatározva.

Czinec Ignác ellen indított sajtóperben a nyilvános tárgyalás, jövő január hó 13-án fog megtartatni.

Dobos-féle bűnperek tárgyalásai iránt roppant érdekeltétség mutatkozik. A jegekk ma reggel 10 órára már teljesen elkapkodattak, pedig összesen több mint 400 jegy adottat ki.

A koresolya-egyület, az egyleti pályára mellett díszes csarnokot épített, mely által eddig igen nagy mértékben érzett hiányon lesz segítve. A szép csarnok e hó folyamán biztosan elkészül, s az fényes ünnepélyességgel fog 1876. január 1-ső napján használatnak átadani.

A jogászbábi meghívók szétküldése ma megkezdett. A meghívó a következőleg hangzik: Meghívás. Az 1876. január 8-án a tánczteremmel alakított városi színház helyiségében a debreczeni joghallgatók által szervegelyeltük javára tartandó zártkörű tánczvigala-

lomra. Dalmú László, biz. elnök. Kovács Gyula, biz. jegyző. Bacsó Péter, Baranyi Miklós, Benedek Sándor, Budabázy Zoltán, Fényes Aurél, Fráter Géza, Gálócsy Zoltán, Hajdu Gyula, Juhász Antal, László Sándor, Lengyel Imre, Lövey Miklós, Rozgonyi Viktor, Szilágyi Imre, Vincze Miklós, Zsoldos Pál, bizottmányi tagok. Belépti-díj személynként 2 frt. — Debreczen, 1875. november hó. Kezdeté pontban 9 órákor. A páholyok iránt a rendes színházi árak mellett, (u. m. Alsó- és közéj-páholy 4 frt. Csáládpáholy 6 frt. — Másodemeleti-páholy 3 frt.) — Külön rendelkezhetni a biz. elnöknel. Minden páholyba menő egyéneknek személy-jegyvel is kell ellátva lennie. Felülzítések, a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadtatván, hirtlapilag nyugtáztatnak. Belépti-jegyek — a meghívó elomtatása mellett — előre válthatók Szepessy Antal ur díszmükerekeskedésében, s Rott Testvér urak férfi dívattermében; a bál napján pedig a színházi pénztárnál. — Az étkezés és czukrázat felöl gondoskodva leend.

A nagytemplomi toronyban levő óra mű nagyobb igazítás szükségé folytán szélyel szedetett, ez oka annak, hogy az óramutatok pár nap óta sem előre, sem hátra nem mozoznak, sőt az óra több lapjáról teljesen levették.

Helyreigazítás. A „Debreczeni Ell.” tegnapi számának újdonsági rovatában „Beküldetett” cím alatt az monadtik, hogy a szombaton tartandó utolsó estélyt nem a debreczeni nyomdászok, hanem csak a részvénynyomda személyzete tartja; — erre az a megjegyzésünk először, hogy a czimhasználat minket kilenczónk megillet akkor, midőn öök arra öten hívatkozunk; másodsor pedig a város nyomdából is van tagja kolonunknak, tehát felszólalásuk nem illeltek. — A debr. könyvnyomdászok kolontagjai.

Tegnap dében tarták egybekelőkét egyik derék és tehetsős polgárunk Lipthay Miklós leánya Eszter és Bözörményi István polgár fia Pál; az ezen ünnepélyre egybegyűlt előkelő szép számú vendégek egész éjt a legvigabat hangulataban mulatták keresztül. Tartós boldogság kísérje a tiszta szeretetből kötött frigyét.

A koresolya pályá ünnepélyes megnyitására vonatkozólag, lapunk bezártaor vetük e hirt, hogy az holnapután az az vasárnap délután két órákor fog megtörténni. Bővebben a megnyitási részleteiről holnap lapunkban szólnuk.

HIRDETÉSEK.

Szép, jó és olcsó!

ÁRJEGYZÉKE BURGER LIPÓT EGYEDÜLI FEHÉRNEMŰ RAKTÁRÁNAK. Gallérok. Debreczenben, főpiacz 2139. sz. alatt. Kézélok. Férfi szines cretoningek frt 1.30, 1.50, 1.70 kr. Férfi cretoningek 2 gallérral 1.80, 2 frt, 2.30, 2.60 kr. Férfi chiffonigek 1 frt, 1.20, 1.50, 1.75, 2, 2.20 kr. Férfi chiffonigek himzett betéttel 2.20, 2.50, 3 frt. Férfi ortordingek két gallérral 1.90, 2.20, 2.60 kr. Férfi vászonalbravalók 90 kr, 1 frt, 1.20, 1.40 krig. Női harisnyák, keztyűk és csinos kékők raktára. Női chiffonigek 1.30, 1.50, 1.70, 1.90, 2.20 kr. Női chiffonigek himzett betéttel 1.80, 2 frt, 2.30, 2.60, 3 fr. Női vászoningek 2 fr, 2.40, 2.80, 3, 3.40 kr. Női hálóreklí 1.20, 1.50, 1.70, 1.90, 2.20 kr. Női hálóreklí himzett betéttel 1.50, 1.80, 2, 2.30, 1.80 kr. Női alsónadrágok 1.20, 1.40, 1.60, himzett 1.80, 2, 2.30. Női alsósoknyák 2.20, 2.40, 2.70, himzett 2.80, 3.20, 3.80. Gyermekingek, háló reklí, alsó nadrágok, szoknyák, zsebkendők, legnagyobb választékban. Francia Miederek. Vidéki megrendelések le-pontosabban eszközöltetnek. Legujabb Nyak-kendők.

Pályázat.

Debreczen sz. kir. város bizottsági közgyűlése által, mult évi augusztus 5-én 193-4773. sz. a. hozott határozat értelmében, a városnál üresedésbe levő, s 800 forint fizetéssel díjazott külső állatorvosi állomásra pályázat nyitattik. Az elválasztott, a szabályrendelet értelmében, minden év ápril 1-től november 1-ig a hortobágyi pusztán tartozván lakni, ott szabad lakás s 20 hold föld használatában részesülnek; megjegyezve, hogy a pusztán kinlevő állatokat díjlanul kötelek orvoslai, s általában a szabályrendeletben reá ruházott teendők végezní.

Ertesítetnek ennél fogva a pályázni kívánók, hogy az 1870. 42 t. cz. 66 és 67. §§. értelmében felszerelt kérvényeiket, a városi tanácschoz czimezve f. évi daczember 31-ig az ígató hivatalban nyujtsák be. Kelt Debreczenben, 1875. daczember 7. Simonffy Imre, polgármester.

246. számú Árjegyzéke

„ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek Készpénz fizetés mellett. Árak ausztriai értékben, költségmentesen, Debreczenben kötelezttégg nélkül.

Ingyen zsákkal. A Asztali dara nagyszemű 14.20 B szinte szinte 50 w. zsacs. 14.40 C szinte apró szemű 14.20 D szinte szinte 50 w. zsacs. 14.40 E Dara közepszerű 13.- F szinzh 50 w-os zsacsköval 13.20 G Királyliszt 13.80 H Lángliszt 13.20 I Montliszt 12.60 J Zsemlyelisztt különös 12.- K 4 11.40 L Fehér kenyérlisztt 1-ső rendű 10.40 M szinte 2-od 9.40 N Barna kenyérlisztt 1-ső rendű 7.60 O szinte 2-od 6.40 P Láblisztt 1-ső rendű 5.20 Q szinte 2-od 3.60 R Finom korpa zsákkal 2.40 S szinte zsákkal 2. Ró szinte zsákkal 2. T Durrva korpa zsákkal 1.60 U Rozliszt 1-ső rendű 9.- V szinte 2-od 6.40 W szinte 3-ad 6.40 X szinte 4-ed 6.40 Y Árpakása 00 20.- Z szinte 0 18.- AA szinte 1 14.- AB szinte 2 10.40 AC szinte 3 10.- AD Árpadara 5 14.- AE Árpaliszt 6 4.20 Debreczen, 1875. november 16.

Spitz Gyula lakatos elvállal mindenféle mérlegeknek törvény szerint való átalakítását és kijavítását. Üzleti helyiség: Debreczen, fő-piacz 2142. sz. a. — a Csanak házzal szemben.

VARGA LAJOS Fűszer kereskedése a Magyar koronához. Debreczen, főpiacz Scheffer-ház. Édes kremsi mustár. Ajánlja a n. é. közönségnek az őszi és téli idényre dusan fűszerezett fűszer raktárát, és esemege-czikkeit, u. m. angolna, oroszhal, borshal, sóshal, halikra, ajókhál sózva és olajba rakva, bádog szelenczékben. — Továbbá datolya, francia mandula, héjazott mogyoró, olasz gesztenye, czukorba mártott többféle gyümölcsök. Különös figyelembe ajánlom valdó angol Mosó-poromat Braas Guillam et Comp. londoni czégtől, mely jeles gyártmány, dacára annak, hogy itten csak rövid idő óta jött forgalomba, már is a legnagyobb kelendőségnek örvend. Arany, ezüst, lemez, réz és ólom tárgyak tisztítására pedig a legelőnyösebben elősmert: Törött ásvány köporomat (Mineralstein.) Kitünő minőségű Savanyított kőpszta és kovászos ugorka. Malaga szőlő. Ugorka nálam a télen át kapható. Szultán füge. Kitünő minőségű Ananasz és Jannakai rumok.

JELENTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint több évek óta fennálló érczkoporsó üzlettel emzennel felhagyok, s egész raktáramat Kardos Kálmán temetkezési-intézet tulajdonos urnak engedem át, minek folytán midőn mindazon tisztelt vevőimnek, kik eddigelé megrendeléseiknél bizalmukkal megtiszteltek, köszönetemet nyilvánítom, egyszersmind kik ez után hozzám fordulni sziveskednek, készséggel ajánlom fenn említett Kardos Kálmán ur dusan berendezett üzletét, mely e nemben úgy nagyválasztékra, mint jutányossággra nézve, semmi kívánni valót nem hagy fenn. Én pedig minden időmet tisztán az asztalos munkákra fordítván, minden e szakba tartozó, azaz épületi, templom és boltfelszerelési, ugy butormunkák gyors készítését jutányos áron elvállalom. Debreczen, Deczember 1875.

Tisztelettel Tóth István, m. k. 358. 3-5

SZ. KIR. DEBRECZEN VÁROS KÖNYVNYOMDÁJA a legujabb betűkkel ellátva készíti: MŰVEKET minden nyelven. Tudományos TANKÖNYVEKET. HIRLAPOKAT. Pisz-ALBUMOKAT minden nagyságban. ÉT, HOR-ÁLLAPOKAT. Korleveleket. ISZMŰVEKET arany, ezüst és szines nyomattal. SZÁMLÁKAT. EGYBEKELÉSI LÁTOGATÓ JEGYEKET. DISZES GYÁSZLEVELEKET. Hereshedelmi üzet tudósításokat. FALRAGASZOKAT. Mindenféle a törvénykezeshez kívánató vonalozott íveket. A megrendelések gyorsan, szellessel beszedve és jutányos árakon eszközöltetnek. Üzlethelyiség létezik a városházánál, az udvarban balra.

Laptulajdonos Molnár György. Kiadja a városi könyvnyomda Debreczenben.

Előfizet helyben házhoz... Egy évi előfizetés... Egy hónapra... Előfizethető helyi városi könyvnyomda... K. Lajos és ifj. Cs. kedéskönyv, vidék...

Az ország... Budapest... A képviselőhá... költségvetési vita a nyokat tárgyalja... Legfontosabb honvédelmi ir... fegyverszállás ir... bontása iránt. E t... régebben 10 évre sz... ként 25,000 darab f... azonban a honvéde... kellő számú fegyve... felbontani javasol... fennmarad, másrészt... megtakarítás lehets... zsef azon óhajának... ily hosszú időre sz... tudával köttessenek... Molnár György... get előadója felvilá... bizottság előtt is... Tisza Kálmán az ös... kijelentette, hogy... parlament tudta né... tetni s így e határoz... ges lenne. Ezen fel... Ernő is megelégedve... elfogadta. Ezután Kozm... keltett vitát, ki a bra... számára 4000 forint... cségyvetésbe felvétet... sium ügye. A romá... gelyt egyszer vissza... feltélt alatt szavazta... lam pénzéből fizeten... nevezze ki Elment... segélyért, kaptak is... állam nem tűrheti, ho... széd állam tartson fe... a kormányt tehát meg... gadását. Most Kozm... kózzott arra, hogy a g... gelyt követeljen; ter... állam befolyását biz... Sajátoságos insinuatió... nem egyhangulag uta... mellett csak Borlea... szászok keltek fel. A honvédek rész... által indítványozott... ház saját méltóságán... tes voltak legmegf... ván vita nélkül és eg... ties contradicente -... szélsőbal is csak ar... Irányi által — egy... mérsékelt és ildomos... tette álláspontját. Ha jól hallottam... iránti ildomosságból... dióttját, mi mindene... log, hanem mégis re... hogy Miletics ur, az... mestere, loyaltásról... beszélni, midőn mi... egy botrány. A délutáni ülés... feletti p. ü. bizottság...

A közgazd... megindított agitáció... Szathmármegyé k... ben Szathmár város... Miga megyei közgyűlés... szótöbbséggel elvetette... les is egyszertlen nap... sürgető átiratok felett.

A „Debreczeni H... Társadalmu... — Sa... Jelige: „dntica... Satyrát írni nem kön... A ki ebbe fog — ha... E téren a mult, tárgy... A szent költészet é... Csak a jelen, legbizto... Csak a jelenben fájó... A tűz míg parázs ad... S ha egy-két napos t... Satyrát írni ok bizo... En mindazáltal lész... Versenye szállok, s... Az életnek búbjait e... Erőmhöz mérten, elm...

* E mű a debreczeni alapítványból három darab